

Spar i fond

Innhold

Fond er for alle	side 3
Hvorfor spare i fond?	side 3
Hva er et fond?	side 4
Hvordan spare i fond?	side 4
Avkastning og risiko	side 5
Tid skaper avkastning	side 5
Fire ulike fondstyper	side 6
Hva sparer du til	side 8
Tid og risikovilje avgjør	side 9
3 spareeksempler	side 10
Fast sparing lønner seg	side 11
Sparing til barn og umyndige	side 12
Begreper fra A til Å – for deg som sparer i fond	side 13

Fond er for alle

Alle som har penger å spare og ønsker mer avkastning enn hva de kan få i banken, bør sette seg inn i hva fondssparing er.

Det er like enkelt å spare i fond som i bank. Det ene utelater imidlertid ikke det andre.

Fondshåndboken viser deg hvordan du bør legge opp sparingen hvis målet er best mulig avkastning til riktig risiko. Du setter selv rammene for hvilken risiko du ønsker å ta.

Absolutt alle, fra den mest trygghetssøkende til den mest risikovillige, kan finne et DnB NOR-fond som passer.

Hvorfor spare i fond?

Fond gir mulighet for bedre avkastning enn bankkonto over tid. Hvor høy avkastning du kan forvente, avhenger av hvilken type fond du velger, og hvordan fondet investerer. Vanligvis er det slik at jo høyere risiko et fond tar, desto bedre avkastning kan du forvente over tid. Tidsfaktoren er derfor viktig når du velger fond.

Fond er et sparealternativ som ikke krever store startbeløp, noen hundre kroner er tilstrekkelig.

Profesjonelle forvaltere investerer pengene, så du slipper å følge med på de ulike markedene selv.

Hva er et fond?

Når flere mennesker ønsker å handle aksje- og rentepapirer, kan det etableres et verdipapirfond. I et fond er man sammen store nok til å oppnå gode betingelser i finansmarkedene. Fondets investeringer styres av profesjonelle fondsforvaltere som jobber for å sikre best mulig avkastning i tråd med en planlagt strategi. Når du vurderer valg av fond, bør du altså først sette deg inn i fondets strategi.

Det finnes mange typer fond som investerer i ulike markeder, bransjer og verdipapirtyper. Noen investerer bare i aksjer, mens andre kun investerer i rentepapirer. Fondets investeringsstrategi forteller deg hvordan fondet investerer.

Hvordan spare i fond?

Først må du ta stilling til hvilken fondstype som passer deg. Ta utgangspunkt i din egen risikovillighet og sparetidens lengde. Finn så ett eller flere fond som investerer i tråd med dine behov.

Du bestemmer selv størrelsen på beløpet og når du vil spare. Du kan velge å kjøpe andeler for ett enkeltbeløp, eller du kan velge å kjøpe andeler hver måned gjennom en automatisk Spareavtale. Vi anbefaler Spareavtale, fordi jevnlig sparing ofte er mer lønnsomt på sikt.

For å starte sparingen kan du ta kontakt med et DnB NOR-kontor, eller bruke nettbank. Du kan også ta direkte kontakt med DnB NOR Kapitalforvaltning.

Avkastning og risiko

Avkastning skapes i et fond ved at prisen på andelene i fondet stiger over tid. Når du selger fondsandelene dine dyrere enn hva du kjøpte dem for, har du oppnådd positiv avkastning.

Verdiene i et fond vokser imidlertid ikke alltid jevnt og trutt, slik de gjør i banken. Prisen på andelene vil svinge mye eller lite underveis, avhengig av hvilken risiko fondet tar.

Høy risiko betyr at du kan oppleve hyppige og kraftige svingninger i verdien på andelene, mens lav risiko betyr det motsatte. Risiko i fond betyr altså ikke at du kan tape alle pengene, men at andelene dine i perioder kan være mindre verdt. Et aksjefond eier deler av verdipapirer, som stiger og synker i verdi i forhold til markedenes etterspørsel.

Tid skaper avkastning

Tid reduserer risikoen i et fond. Jo lenger sparetiden din er, desto høyere risiko kan du tillate deg å ta. Dette kan du fordi sannsynligheten for å få god avkastning øker etter hvert som tiden går.

Hvilke fond du bør velge, avhenger altså av hvor lenge du har tenkt å spare og hvor store verdisingninger du er komfortabel med. Skal du spare i et risikofyllt fond, bør du være sikker på at du ikke plutselig vil trenge pengene. Skal du spare i aksjefond må du ha tid til å vente gjennom en nedgangsperiode, for å få del i den avkastningen som en oppgang i aksjemarkedene gir.

Fire ulike fondstyper

Det finnes fire hovedtyper fond: Aksjefond, kombinasjonsfond, obligasjonsfond og pengemarkedsfond. Forskjellen på fondene ligger først og fremst i hvilke typer verdipapirer de investerer i og hvilke verdisingninger du kan forvente.

Aksjefond – for langsiktig sparing

Aksjer er eiendeler i et aksjeselskap, og et aksjefond kjøper aksjer. Det finnes mange forskjellige aksjefond med ulike investeringsstrategi og risikoprofil. Jo bredere et fond investerer, desto mindre blir vanligvis verdisingningene. Et aksjefond som investerer over hele verden, har vanligvis mindre verdisingninger enn et norsk aksjefond. Et fond som investerer i mange bransjer, har vanligvis lavere risiko enn et fond som kun investerer i én bransje.

Sparing i aksjefond passer hvis du skal spare langsiktig og kan tåle høye verdisingninger underveis. (Anbefalt sparetid: minst 5 - 7 år)

Obligasjonsfond – for mellomlang sparing

Rentepapirer med middels til lang løpetid kaller vi obligasjoner. Obligasjoner er lånepapirer som stat, fylke, kommune og større offentlige selskaper utsteder og selger for å få inn kapital. Et obligasjonsfond kjøper slike obligasjoner. Kursen på obligasjonene påvirkes av den generelle inflasjons- og renteutviklingen i markedet. Med stabile eller fallende renter vil obligasjonsfond ofte gi en

god avkastning i forhold til pengemarkedsfond. Obligasjonsfond har en jevnere verdikutvikling enn aksjefond, men siden svingningene er lavere må du også forvente lavere avkastning.

Obligasjonsfond passer for mellomlang sparing, eller for alle som ønsker en jevn, årlig renteavkastning med lav til moderat risiko. (Anbefalt sparetid: minst 2 - 4 år).

Pengemarkedsfond – for kortsiktig sparing

Pengemarkedsfond kjøper rentebærende verdipapirer, som obligasjoner og sertifikater, der lånene forfaller om relativt kort tid. Dette gjør at risikoen er svært lav, og fondet svinger derfor lite i verdi. Pengemarkedsfond er et godt alternativ til vanlig banksparing.

Pengemarkedsfond passer hvis du ønsker å ha sparepengene i reserve til uventede utgifter eller skal plassere penger på kort sikt. (Anbefalt sparetid: minst 2 - 12 måneder).

Kombinasjonsfond – for mellomlang sparing

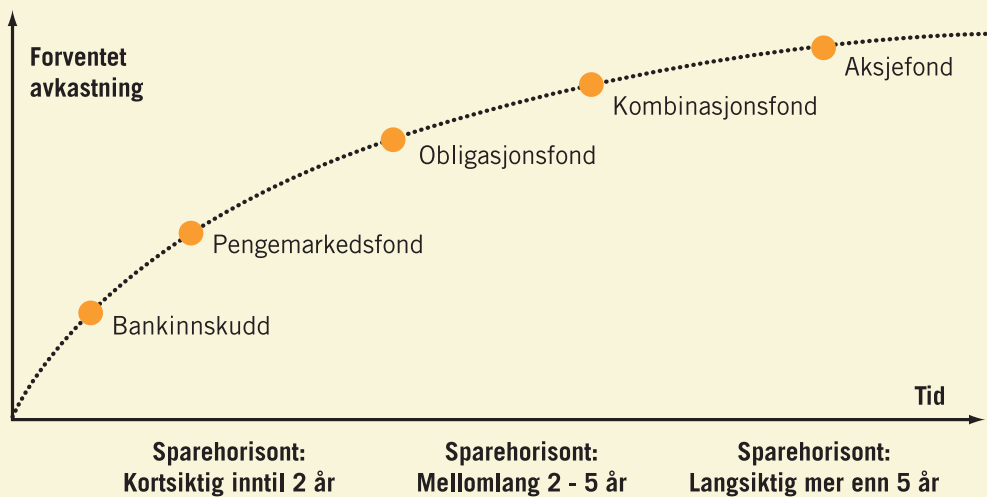
Kombinasjonsfond investerer både i aksje- og rentemarkedet. Verdisingningene avhenger av blandingsforholdet. Jo mer fondet plasserer i aksjer, desto større blir verdisingningene. Fordelen ved å spre pengene i to ulike markeder er at når aksjemarkedene går opp, går ofte pengemarkedsrentene ned, og motsatt. I noen kombinasjonsfond er fordelingen mellom aksjer og renter fast, i andre er

fordelingen fleksibel og kan variere sterkt over tid. Avkastningen vil vanligvis ligge et sted mellom avkastningen i aksjefond og rentefond.

Kombinasjonsfond passer når du ønsker å spare i både aksje- og rentemarkedet, og kan tåle moderat til høy verdisvingning underveis. (Anbefalt sparetid: minst 3 - 5 år)

Fondskurven

I fondskurven ovenfor ser du angitt de ulike fondsgruppene til DnB NOR Kapitalforvaltning i forhold til tid og avkastningsmulighet.

Hva sparer du til?

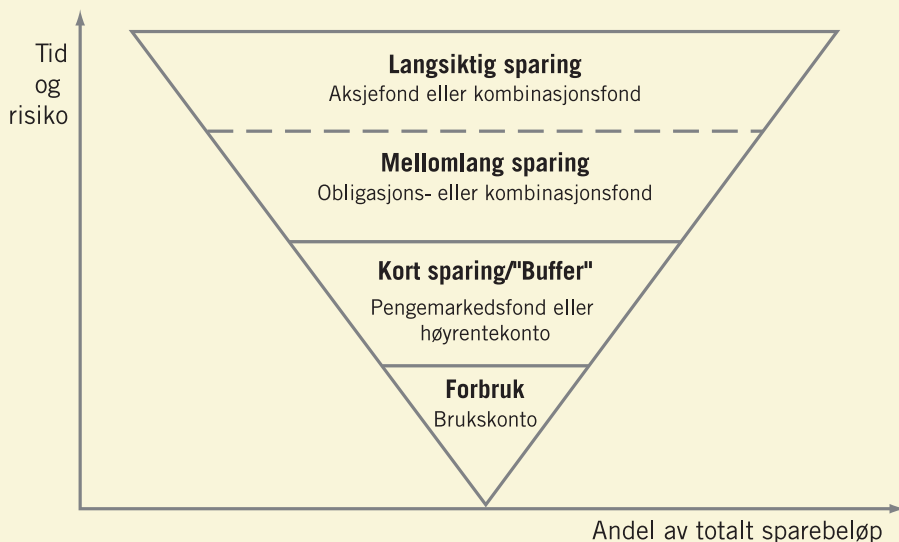
De fleste av oss har flere ulike sparebehov på samme tid. Vi ønsker å ha penger i reserve hvis noe plutselig skjer, samtidig som vi kanskje ønsker oss en romslig pensjonist-tilværelse. Da kan det være gunstig å spare i flere ulike fondstyper, slik at man får flere ben å stå på.

Vi anbefaler deg å inngå Spareavtaler, som er avtaler om faste månedlige trekk fra din

konto til dine fond. Det er ikke mer komplisert eller mer kostbart å ha flere Spareavtaler, men det gir mulighet til å spare til flere mål samtidig.

Figuren under viser hvordan du kan fordele sparebeløpet ditt. De neste sidene viser konkrete eksempler som illustrerer dette på ulike måter.

Anbefalt fordeling av sparekapital

Vi deler sparetiden inn i kort (minst 1 - 2 år), mellomlang (minst 3 - 5 år) og lang (over 5 år). I figuren ser du hvordan du kan fordele sparingen på ulike fond på en trygg og lønnsom måte.

Tid og risikovilje avgjør fondsvalget

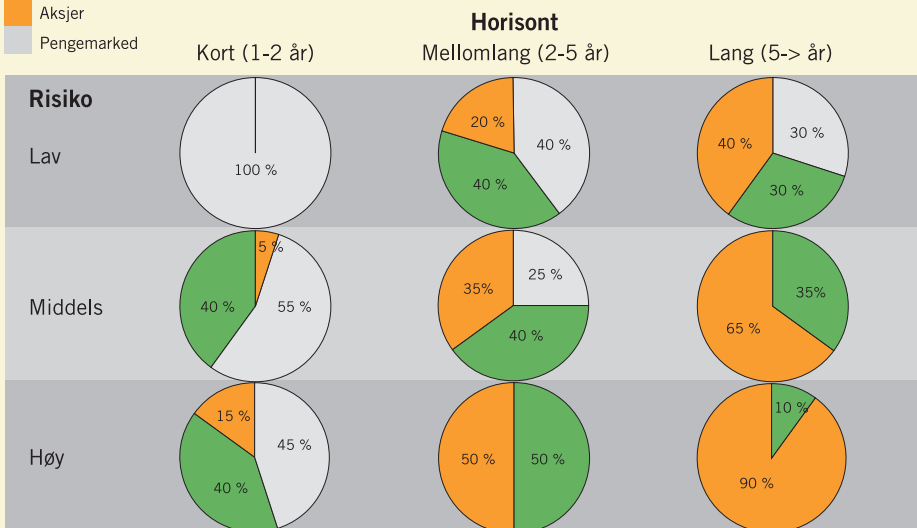
Hvis du vet hvor lenge du skal spare og hvilken risiko du kan være komfortabel med, kan du bruke matrisen under til å finne ut hvilke fondskombinasjoner som passer deg. Gjennom å kombinere ulike fondstyper oppnår du lavere risiko.

Ønsker du å opprettholde samme risikonivå gjennom hele spareperioden, må sparingen din tilpasses underveis, slik at den prosentvise fordelingen holdes lik. Stiger for

eksempel norske fond mer i verdi enn internasjonale fond, må du selge noen andeler i norske fond og flytte disse pengene over til andre fond for å opprettholde risikoprofilen.

Det kan være et godt alternativ å velge et kombinasjonsfond, der våre forvaltere opprettholder både fast fordeling og fast risiko gjennom hele spareperioden.

Anbefalte fondskombinasjoner

I matrisen over får du forslag til hvordan du kan fordele sparingen i forhold til sparingens tidshorisont og din risikovilje. Se eksempler på anbefalte fondskombinasjoner på side 10.

Tre spareeksempler

Situasjon 1:

Kirsti og Nils er ca 30 år. De har ikke spesielt romslig økonomi, men vil gjerne unngå å bli minstepensjonister når den tid kommer. Samtidig ønsker de å reise på en litt lengre ferie om ett år.

Vi anbefaler å spare halvparten av sparebeløpet i pengemarkedsfond (renter). Den andre halvparten anbefaler vi å spare månedlig i ulike aksjefond, for å starte en langsiktig økonomisk oppbygging for pensjonstilværelsen.

Situasjon 2:

Daniel er 20 år og student. Han ønsker å kjøpe seg bil, og vil spare nesten alt han tjener på småjobber til dette formålet. Han regner med å måtte spare i 4 - 5 år, og ønsker å ta en moderat risiko.

Vi anbefaler at Daniel tegner en månedlig Spareavtale i et kombinasjonsfond.

Situasjon 3:

Et par i 40-årene har tre barn i alderen 1 - 6 år. De ønsker å spare, enten som en engangssum eller som faste månedlige beløp, for å kunne hjelpe barna med studier og etablering senere. Familien har god økonomi og ikke spesielt mye gjeld i forhold til sine verdier.

Sparemålet, barnas etablering, ligger 15 - 20 år fram i tid. En så lang sparetid egner seg godt for aksjesparing. De ønsker imidlertid også å ha penger i reserve i tilfelle uventede utgifter dukker opp. Vi anbefaler derfor å plassere 80 prosent av sparingen i langsiktige aksjefond og 20 prosent i pengemarkedsfond. Når de har bygget opp en reservekapital tilsvarende to månedslønninger, kan 100 prosent av den månedlige sparingen settes i aksjefond.

Ønsker du å realisere dine framtidsmål?

Ta kontakt med en rådgiver i DnB NOR.

Sparetips

Sett et sparemål
Spre sparingen
Bruk Spareavtale

Fast sparing lønner seg

Når du sparer fast hver måned, får du en jevnere og mer stabil avkastning på sparepengene dine.

Hvis du setter av en fast sum hver måned, reduserer du dessuten risikoen for å kjøpe på «feil» tidspunkt. Hvis du kjøper til lave kurser, får du nemlig flere andeler for ditt faste, månedlige beløp. Når kursene så stiger, øker verdien på disse andelene. Faste, månedlige beløp kan fort bli store summer.

Spareavtale

– la sparingen gå av seg selv

Når du inngår en månedlig Spareavtale, belastes kontoen din automatisk for det beløpet du selv ønsker, og plasseres i de fond du velger ut. Ved å spare i flere fond, sprer du risikoen og får en mer stabil avkastning. Du oppnår gjennomsnittlig pris på de andelene du kjøper når du sparer fast, og mulighetene for god avkastning blir større.

Sparing til barn og umyndige

Ved sparing på vegne av umyndige gjelder spesielle lover og regler. Som verge velger du selv om du skal spare i ditt eget eller i den umyndiges navn. Det er fordeler ved begge alternativer. Her er de viktigste forskjellene:

Spar i den umyndiges navn

Barn eller andre umyndige vil være sikret en svært god juridisk sikkerhet for disponering av egne midler fram til de er 18 år/myndige. Pengene vil ikke kunne inngå i boet ved foreldrenes eller vergens skilsmisse, død eller konkurs. Det kan i tillegg være lærerikt å følge med på egen sparing for barna.

Ved oppnådd myndighetsalder disponerer han/hun fondsandelene alene, dersom det ikke er satt opp spesielle klausuler ved inngåelse av sparingen.

All handel må sendes inn skriftlig, dette bidrar til god dokumentasjon.

Spar i verges navn

Hvis man sparer i foreldrenes/vergens navn fram til barna er 18 år, er det lettere for vergen å forvalte barnets midler før og etter barnet selv har blitt myndig hvis det er nødvendig. Lovgivningen for vern av umyndiges midler tilsier at vergen må ha fullmakt fra overformyndieriet når umyndiges samlede midler overstiger en sum av 75 000 kroner.

Muligheten for å få fullt studielån og stipend begrenses ikke for barna senere.

Oversikt og handel er tilgjengelig i nettbank og på telefon/kontofon for alle myndige kunder.

Aktuelle nettsteder for mer informasjon:

www.lovdatabank.no (søk på Vergemålsloven)

www.norge.no (finn deretter din kommune)

www.lanekassen.no (klikk på "stipend/lån")

Begreper fra A til Å

– for deg som sparer i fond

Aksjekurs

Den prisen en aksje omsettes for.

Aktivaklasse

En type eiendel, for eksempel aksjer, obligasjoner, rentepapirer, eiendom, etc.

Analytiker

En person som gjør analyser om hva som vil skje i de ulike markedene, slik at forvalterne har et godt grunnlag når de skal plassere dine sparepenger best mulig.

Avkastning

Forskjellen mellom hva du kjøpte andelen for og hva du kan selge den for (kursforskjellen). Du får positiv avkastning hvis prisen har gått opp, og negativ avkastning hvis prisen har gått ned.

Beholdning

Tilsvarende "saldo" på en konto, men her brukes uttrykket om total verdi på fondsandeler i et fond, uttrykt i antall andeler multiplisert med pris per andel.

Bindingstid

Den tiden du binder sparepengene dine i et spareprodukt. Det er ingen bindingstid i våre fond.

Effektiv/gjeldende rente

Hvilken avkastning et pengemarkedsfond vil gi kommende 12 måneder, forutsatt at rentenivået ikke endrer seg. Renten oppgis etter fradrag for forvaltningshonorar.

Fondsforvalter

En person som investerer midlene i et fond.

Forvaltningshonorar

Det beløpet du betaler til forvaltningsselskapet for at det skal utføre investeringen i fondene.

Forvaltningskapital

Den totale markedsverdien av et verdipapirfonds eiendeler (verdipapirer).

Inflasjon

Prisstigningen – økningen i priser på varer og tjenester i en gitt tidsperiode (vanligvis ett år).

Investeringsstrategi

Den strategien som en forvalter av et verdipapirfond er forpliktet å følge når investeringer foretas for fondets eiere.

Innløsningsprovisjon

Omkostninger ved innløsning av andeler i et verdipapirfond. Som regel er dette en gitt prosentandel av innløst beløp.

Kjøpsprovisjon

Omkostninger ved kjøp av andeler i et verdipapirfond. Som regel er dette en gitt prosentandel av kjøpssummen.

NAV (netto andelsverdi)

Kurs per andel i fondet fratrukket forvaltningshonorar.

Realisasjon

Salg (innfrielse) av andeler i et fond.

Referanseindeks

En indeks gjenspeiler sammensetningen og verdiutviklingen i et marked. Alle fond måles opp mot en valgt indeks, som vi kaller referanseindeksen til det enkelte fond. Hvis fondet slår sin egen referanseindeks, så har forvalterne skapt meravkastning i forhold til markedet.

Risiko

Risiko ved fondssparing betyr at prisen på fondets andeler vil gå opp og ned, med andre ord svinge i verdi.

Spareavtale

En avtalegiro på en månedlig, automatisk belastning av din konto for det beløp du ønsker satt i fond.

Sparehorisont

Det antall år du ønsker å spare i fond. Vi anbefaler ulike sparehorisonter for sparing i ulike fond.

Verdisvingning

At de pengene du sparer, svinger i verdi fordi ulike markeder og selskaper hele tiden er i utvikling. Svingningene må sees i sammenheng med fondstype og risiko.

Vil du vite mer?

Stadig flere oppdager at fond er en lønnsom måte å spare på. Hvis du vil vite mer om våre fond og hva som kan passe best for deg, ber vi deg ta kontakt med en av våre rådgivere. Se kontaktinformasjon på baksiden av denne brosjyren.

Dette er DnB NOR Kapitalforvaltning

DnB NOR Kapitalforvaltning er et datterselskap i DnB NOR-konsernet og utgjør et forvaltningsmiljø med 100 analytikere og forvaltere. Vi ivaretar en forvaltningskapital på ca. 500 milliarder norske kroner. Vårt mål er å utøve en aktiv og forsvarlig kapitalforvaltning, slik at alle våre kunder er fornøyd med sine investeringer.

www.dnbnor.no/kapitalforvaltning

Rådgivning og kundeservice: 04800

DnB NOR